

Sfântul Nicodim Aghioritul

— NOUL THEOTOKARION —

Canoanele aghiorite ale Maicii Domnului

Traducere de Laura Enache

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2012

Cuprins

<i>Cuvânt introductiv</i>, Laura Enache	9
Prefața Sfântului Nicodim Aghioritul la ediția a doua a <i>Theotokarion</i>-ului	13
Canoanele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	17
Glasul 1	
Sâmbătă seara	17
Duminică seara	25
Luni seara	33
Marți seara	41
Miercuri seara	49
Joi seara	57
Vineri seara	64
Glasul al 2-lea	
Sâmbătă seara	71
Duminică seara	80
Luni seara	87
Marți seara	94
Miercuri seara	100
Joi seara	107
Vineri seara	114
Glasul al 3-lea	
Sâmbătă seara	122
Duminică seara	129
Luni seara	137
Marți seara	144
Miercuri seara	151
Joi seara	158
Vineri seara	165

Glasul al 4-lea

Sâmbătă seara	172
Duminică seara	179
Luni seara	187
Mărti seara	194
Miercuri seara	202
Joi seara	209
Vineri seara	217

Glasul al 5-lea

Sâmbătă seara	225
Duminică seara	232
Luni seara	239
Mărti seara	246
Miercuri seara	253
Joi seara	260
Vineri seara	267

Glasul al 6-lea

Sâmbătă seara	274
Duminică seara	282
Luni seara	289
Mărti seara	296
Miercuri seara	303
Joi seara	310
Vineri seara	317

Glasul al 7-lea

Sâmbătă seara	324
Duminică seara	331
Luni seara	339
Mărti seara	345
Miercuri seara	352
Joi seara	359
Vineri seara	366

Glasul al 8-lea

Sâmbătă seara	373
Duminică seara	381
Luni seara	389
Mărti seara	396
Miercuri seara	403
Joi seara	411
Vineri seara	419

Canon de bucurie către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	426
--	------------

Icoana Maicii Domnului-Hodigitria de la Mănăstirea Neamț

Sfântul Nicodim Aghioritul

Cuvânt introductiv

Această culegere a Sfântului Nicodim Aghioritul, alcătuită „cu multă trudă și osteneală” în anul 1796, este socotită drept una dintre cele mai înalte doxologii care au fost închinat vreo dată Maicii Domnului, rod și sinteză a evlaviei Sfântului Munte de-a lungul mai multor veacuri de viațuire creștină. „Cartea celor 1000 de nume, sau cartea celor 1000 de laude ale Maicii Domnului”, cum este supranumită în Sfântul Munte, este pentru viețuitorii monahi care-i urmează rânduiala mai mult decât o simplă carte de cult, care se înscrie în rânduiala tipiconală, este o carte de suflet, reunind cele mai frumoase canoane ale Maicii Domnului, scrise de imnografi și retori bizantini, cu artă și cu trăire duhovnicească. Talentul de antologist și gustul artistic al Sfântului Nicodim Aghioritul, manifestat și cu prilejul altor antologii, *Apanthisma*, Culegerea de Cuvântări la Adormirea Maicii Domnului etc., pentru a nu mai aminti de *Filocalia*, au atins în *Theotokarion* covârșirea tuturor harurilor.

Canoanele Maicii Domnului, Cununa Pururea Fecioarei sau Noul Theotokarion, reprezintă o carte de cult care se citește la sfârșitul Pavcerniței Mici peste tot anul, structurată pe cele opt glasuri. În țara noastră circulă astfel de canoane alcătuite însă de un alt mare imnograf ortodox, Sfântul Ioan Damaschinul. Acestea, fiind mai populare, au pătruns în cult foarte de timpuriu, devenind canonice.

Theotokarion-ul Sfântului Nicodim este însă altfel conceput, autorul adoptând o metodă antologică, ce compilează cele mai frumoase canoane bizantine către Maica Domnului, alcătuite de imnografi ai Sfântului Munte, și chiar anteriori consacrării Sfântului Munte, cum ar fi: Sfântul Ioan Damaschin, Sfântul Andrei Criteanul, Sfântul Teodor Studitul, Iosif Imnograful, Patriarhul

Fotie, monahia Tecla, Sfântul Ioan al Euhaitelor, Mitropolitul Mitrofan al Smirnei, Gheorghe al Nicomidiei, Patriarhul Athanasie, Arsenie Monahul, Theoctist Studitul, Teofan al Niceii Graptul, Ilie Criteanul Ecdicul, Patriarhul Ignatie, Marcu Efe-seanul Evghenicul, Calinic al Heracleii, și alții, nume mai mult sau mai puțin cunoscute, altele pe nedrept uitate, pe care Sfântul Nicodim le-a restituit, prin această antologie pomenirii posterității.

Cartea era destinată atât cultului personal de chilie, în condițiile semi-eremitice de la Sfântul Munte, cât și celui comun, în Biserică. Astfel, înțelegem îndemnul unui părinte duhovnic din Sfântul Munte către ucenicii săi de a nu se lipsi la chilie de lectura *Theotokarion*-ului Sfântului Nicodim Aghioritul: „...și să introduci în fiecare zi *Theotokarion*-ul. Vei fi bineplăcut atât Stăpânei, cât și Sfântului Nicodim Aghioritul, care le-a adunat. Ia aminte la gândul acesta, care mi-a venit în timpul citirii *Theotokarion*-ului. De-ar trece cerul și pământul, *Acatistul* și *Theotokarion*-ul să nu fie lăsate în nici o zi a anului. Dar cui se adresează aceste imne? Vistieriei tuturor darurilor lui Dumnezeu”¹. Fiecare cântare pentru rânduiala unei seri a săptămânii² este alcătuită potrivit unei structuri binecunoscute a unui Canon din nouă cântări, după cântarea a 9-a urmând obișnuit, stihirile numite în grecește *prosomia*, pentru care nu am găsit un termen corespunzător în limba română și prin urmare, am păstrat termenul ca atare din grecește. Structura lor condensată și mai ales extrema simplitate le-au asigurat notorietatea în Sfântul Munte, uneori lauda curgând, ca dintr-un izvor nesecat de evlavie, în simple enumerări ale celor mai importante atribute, numiri și metafore, chipuri vetero-testamentare ale Maicii Domnului, dar care sunt atât de înalte, încât nu poți să nu exclami alături de

¹ Monahul Teoclit Dionisiatul, *Maica Domnului în teologia și imnografia Sfinților Părinți*, Editura Bizantină, București, 2002.

² Aceste Canoane, ca și cele alcătuite de Sfântul Ioan Damaschin, se citesc în fiecare seară, la Pavecernița mică, după Crez.

Sfântul Ioan Teologul „har peste har” și revărsare de har este pomenirea numelor Maicii Domnului cu care din veac a fost numită. Aceste numiri și metafore sunt o doxologie prin ele însele, și totodată o teologie și dogmatică marială, începând cu chipurile Maicii Domnului din Vechiul Testament și încheind cu plinirea făgăduințelor în Noul Testament.

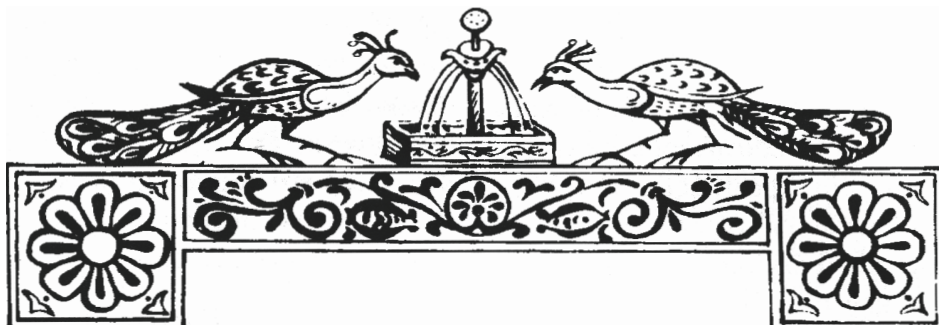
Multe dintre aceste rugăciuni au circulat în Sfântul Munte și mai înainte de a fi fost antologate de Sfântul Nicodim Aghioritul. Fragmente din aceste rugăciuni am regăsit în *Omiliile* închinat Maicii Domnului ale Sfântului Grigorie Palamas; astfel paragraful al 3-lea din *Omilia la Nașterea Maicii Domnului* este alcătuit în întregime sub inspirația unei rugăciuni din ceea ce mai târziu avea să devină *Theotokarion*, unde fiecare numire a Maicii Domnului este tâlcuită și amplificată prin prisma teologiei palamite. Dar fundamentul întregii tâlcuiri o reprezintă aceste numiri-laude ale Maicii Domnului, subliniindu-se încă o dată legătura dintre teologie, dogmatică și imnografie.

Nu se poate înțelege deplin evlavia Sfântului Munte față de Maica Domnului decât citind această minunată anthologie aghiorită. *Theotokarion*-ul este măsura celei mai adânci evlavii, prinosul cel mai sfânt pe care Sfântul Munte l-a cules de-a lungul sutelor de ani de slujire și închinare către cea plină de har, cartea cea însuflețită, mlădița lui Iesei, toiagul lui Aaron, roua de dimineată care strălucește ca mana, lâna cea de Dumnezeu rou-rată. *Theotokarion*-ul reprezintă chintesența rugăciunilor Sfântului Munte, Grădina Maicii lui Dumnezeu, cununa cea nevestejită a laudelor Împărătesei cerului și a pământului. Teoclit Dionisiatul în cartea lui, *Maica Domnului în imnografia ortodoxă*, privește *Theotokarion*-ul în contextul zilei de astăzi, când vede că majoritatea blasfemiilor și a ereziilor o au drept țintă pe Maica Domnului. El vedea în *Theotokarion* răspunsul la toate aceste erezii.

În traducerea acestui *Theotokarion* am folosit două ediții grecești, una veche și alta modernă. Ediția veche pe care am folosit-o este cea din anul 1849, purtând titlul: Στέφανος της Αειπαρθένου ἥτοι Θεοτοκόριον, νέον, ποίκιλον καὶ ὠραιότατον ὁκτωήχον περιέχον ἐξήκοντα δύο κάνονας πρὸς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον μελουργηθέντας ὑπὸ εἰκοσι δύο ἱερῶν καὶ Θεσπεσίων μελωδῶν ἐκ τῶν τοῦ Αγίου Ορους χειρογράφων Βίβλων, μετὰ σπουδῆς καὶ πόνων συναχθέν καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθέν ἐξεδόθη παρὰ Νικοδήμου Μονάχου τοῦ Ναξίου, [Cununa Pururea Fecioarei, adică Theotokarion-ul cel nou³, felurit și preafrumos, octoih, cuprinzând 62 de canoane către Născătoarea de Dumnezeu, alcătuite de 22 de sfinți și de Dumnezeu insuflați melozi, adunate cu multă trudă și osteneală din cărțile manuscrise ale Sfântului Munte și cu îngrijire îndreptate, a fost editat de Nicodim Monahul din Naxios], tipărit în Constantinopol la tipografia Patriarhiei în anul 1849. Ediția modernă a *Theotokarion*-ului prezintă mai puțină acuratețe decât cea din 1849, având multe greșeli și de aceea am folosit mai mult textul ediției din 1849.

Laura Enache

³ Titlul *Noul Theotokarion*, se justifică prin faptul că ediția îngrijită de Sfântul Nicodim are la bază vechea colecție de canoane imnografice bizantine închinată Maicii Domnului, întocmită de Agapie Landos în 1643, pe care Sfântul Nicodim o îmbogățește considerabil, cf. Elia Citterio, *Nicodim Aghioritul, personalitatea, opera, învățătura ascetică și mistică*, Deisis, Sibiu, 2001, p. 259. Edițiile *Noului Theotokarion* sunt în ordine, Veneția, 1796, Constantinopol, 1849, pe care ne-am sprijinit și noi în realizarea prezentei traduceri, Veneția, 1864, 1883; Atena, 1906, urmate de ediții moderne Volos, 1949, 1959, 1966, 1974, 1984 și ultima, cea editată în Agion Oros, 2002.

Glăsul 1

Sâmbătă seara

Canonul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Facere a Sfântului Teodor Studitul

A cărui metodă este aceasta: La troparul întâi al fiecărei cântări, se roagă păcătosul către Maica Domnului. La cel de-al doilea tropar, Maica Domnului către Hristos, iar în cel de-al treilea, Hristos răspunde Maicii Domnului, iar în ultimul Maica Domnului iarăși răspunde păcătosului.

Al cărei acrostih este¹:

«Stăpână, pleacă-te la rugăciunea lui Teodor»

Cântarea 1. Glasul 1

Irmosul:

«Cântare de biruință să cântăm toți lui Dumnezeu, Cel ce a făcut minuni fără de seamă, cu braț înalt, și a mântuit pe Israel că S-a preaslăvit».

Stih: *Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi*
(se zice după fiecare tropar)

¹ Majoritatea canoanelor în originalul grec sunt scrise în acrostih.

Păcătosul către Maica Domnului:

Vas care ai cuprins firea cea necuprinsă, pe Hristos roagă-L să mă izbăvească pe mine de focul cel întunecat, Curată Fecioară, și să mă arate părtaș Împărăției Sale.

Stih: *Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi* (se zice după fiecare tropar)

Maica Domnului către Hristos:

Primește rugăciunea mea, Fiule și Cuvântule, și izbăvește de osândă pe robul tău care strigă către mine din adâncul sufletului și-l învrednicește pe el de Împărăția Ta.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh

Hristos către Maica Domnului:

Tu, Maică, mă cunoști pe Mine, izvorul milei, căci pe toți păcătoșii care-Mi greșesc Mie, Stăpânului, în toată clipa, îi miluiesc, dar acesta mai mult decât toți mă amărăște cu fapte de rușine.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin

Maica Domnului către păcătos:

Prin multe căderi și fapte străine și de rușine ai amărât pe Fiul meu, încât acum mila Lui către tine s-a pornit spre mânie și urgie.

Cântarea a 3-a**Irmosul:**

«Fiului, Celui născut fără stricăciune din Tatăl mai înainte de veci, și mai pe urmă din Fecioară întrupat, fără sămânță, lui Hristos-Dumnezeu să-I strigăm: Cel ce ai înălțat fruntea noastră, Sfânt ești Doamne».

Întreaga mea viață cu adevărat în fapte rele am cheltuit-o, de aceea acum către tine strig: Roagă-L pe Fiul tău, Curată, ca precum pe fiul cel risipitor, să mă cheme iarăși și să mă mântuiască pe mine, cel ce zac în nelegiuiri.

Iartă, Stăpâne a toate, Care în chip de negrăit Te-ai născut din pântecul meu și miluiește pe robul Tău, precum odinioară pe fiul cel risipitor, și arată-l pe el fiu al Tău, Preabunule, și de-a dreapta Ta șezător în ziua Judecării.

Slavă...

O, maică, strig și eu către tine, ascultă-mă și tu cu luare-aminte: Cel ce a petrecut ca un risipitor, întorcându-se în fierbințele pocăinței, a strigat „am păcătuit”, dar acesta, deși strigă către tine pocăindu-se, în cele străine se rătăcește.

Și acum...

Cele ce mi-ai grăit le-am spus Fiului meu, strigând către El ca pe tine să te învrednicească de Împărăție, dar El mi-a răspuns împotriva: că nu s-a apropiat de Mine cu credință fierbinte și pentru aceasta îl lepăd de la fața Mea pe acesta.

Cântarea a 4-a

Irmosul:

«Cu Duhul mai înainte văzând întruparea Cuvântului, Proorocule Avacum, ai propovăduit strigând: Când se vor apropia anii, Te vei cunoaște, când va veni vremea, Te vei arăta, Slavă puterii Tale, Doamne».

Cugetând, o, Fecioară, la puterea ta, cu frică strig ție celei uneia bune: Deși nu am pocăință fierbinte, cu rugăciunile tale către Stăpânul, dă-mi mie desăvârșită îndreptare.

Ascultă, Dumnezeule, prin fire Iubitor de oameni, pe Maica Ta, Stăpâne, strigând către Tine, cu stăruință, ca pe robul tău să îl izbăvești de osândă și chiar de nu a dobândit desăvârșită credință, pe aceasta, ca un Dumnezeu dăruiește-i-o.

Slavă...

O, Maică, acestuia de nenumărate ori i-am dăruit prilejuri de mântuire; dar el nu a lăsat păcatele cu care a ajuns până la

moarte și pentru aceasta nici nu poate fi mântuit, până ce nu se va arunca în foc.

Și acum...

Acum am cunoscut pricina pierzaniei tale, precum spune dumnezeiescul meu Fiu, căci tu cu totul zaci în păcat și desăvârșit te-ai dat nepăsării. Cine acum te va ridica pe tine care zaci de boală?

Cântarea a 5-a

Irmosul:

«Dumnezeu fiind al păcii, Tată al îndurărilor, pe îngerul sfatului Tău celui mare, dăruindu-ne pace, L-ai trimis nouă; deci, fiind povățuiți la lumina cunoștinței de Dumnezeu, dis-de-dimineăța venind, Te slăvim pe Tine, Iubitorule de oameni».

Fecioară, acum însetez a petrece pururea, în cărările pocăinței, care să mă poarte către viața cea fără de sfârșit. Însă, acum degrabă, înfricoșătoarele cete ale vrăjmașilor demoni mă trag în jos să mă arunce în adâncul păcatului și în înfricoșatul noroi al pierzaniei.

Omorând moartea, Mântuitorule, mai întâi pe Adam din legături l-ai slobozit, pentru aceea și acum pe robul tău, Fiule, te rog, smulge-l dintre cetele demonilor celor batjocoritori, căci aceia nu îl lasă pe acesta vreodată cu desăvârșire a se pocăi.

Slavă...

Prealăudată Maică, strig ție și Eu: Cu postul și rugăciunea ar ieși afară din acela mulțimea atotviclenilor demoni, însă acesta, necurățindu-și trupul prin înfrânare, rugăciune și curăție, vai, s-a făcut peșteră demonilor.

Și acum...

Cuvintele de mai înainte ale Fiului meu le-ai auzit prea bine și cunoaște cele de trebuință pentru mântuire; căci nici ucenicii Lui, când nu au putut să alunge demonul, le-a strigat acestora zicând: Cu post și rugăciune iese neamul acesta de demoni!

Cântarea a 6-a

Irmosul:

«Proorocului Iona urmând, strig: Scapă viața mea din stricăciune, Bunule, și mântuiește-mă, Mântuitorul lumii, pe mine, cel ce strig: Slavă Ție».

Sunt plin de cuvinte, dar de fapte bune cu totu-s deșert, căci nu iubesc nici post, nici rugăciune a plini, Mireasa lui Dumnezeu, de aceea acum la tine caut scăpare.

Vezi, mult milostive Fiule, pe Maica Ta, Te rog: Cel ce aleargă la mine, este lipsit de toată fapta bună și strigă mie: Nu am altă nădejde afară de tine, Stăpână.

Slavă...

Cu fierbințeală rugându-te, încetează, Maică, a grăi, căci acesta se întinează, gândind că sunt milostiv, neluând seama la mânia mea.

Și acum...

Am rugat pe Fiul și Dumnezeul Meu pentru tine, ca să agonisești miluire. Dar El îmi strigă mie să încetez a mai mijloci pentru mântuirea ta.

Sedeauna, glasul 1

Mormântul tău, Mântuitorule...

Rai cuvântător pe pământ te-a răsadit pe tine Hristos, Săditorul Raiului celui dintâi, iar în mijlocul tău a crescut pomul vieții, pe Care și roagă-L să mă învrednicească și pe mine de desfătarea Raiului și să mă adape cu apele odihnei celei desfătate.

Cântarea a 7-a

Irmosul:

«Tinerii, în dreapta credință fiind crescuți, păgâneasca poruncă nebăgând-o în seamă, de groaza focului nu s-au spăimântat; ci în mijlocul văpăii stând, au cântat: Dumnezeul părinților, bine ești cuvântat».

Toată nădejdea mea spre tine o pun, Stăpână, nu mă lepăda în adâncul pierzaniei pe mine cel slăbit, ci întoarce-te, strigând iarăși către Fiul Tău: Nu pierde făptura mâinilor Tale.

Nemăsurat având noianul milei, Stăpâne, primește-mă iarăși, Te rog pe Tine, Care singur ești ușor de împăcat și miluiește făptura mâinilor Tale, Cel ce ai miluit oarecând pe Canaaneanca.

Slavă...

Miluiesc și mântuiesc pe oricine vine la Mine cu mult dor, căci Eu nu voiesc vreodată a pierde făptura Mea, căci anume pentru a o mântui M-am născut Întreg din tine, dar acesta departe este de zidirea Mea.

Și acum...

Înțelepciune a Celui Preaînalt fiind mai înainte, Fiul Meu S-a făcut om desăvârșit din mine, ca să îi mântuiască pe cei ce cu credință fierbinte păzesc dumnezeiescul botez, dar tu te-ai arătat nepărtăș acestora.

Cântarea a 8-a

Irmosul:

«Pe Cel de care se înfricoșează și Îngerii... ».

Îndrăznind, la tine vin iarăși, Fecioară, văzând pe Fiul Tău mântuind pe desfrânata și pe tâlharul, căci nici aceștia nici o faptă bună din Lege nu au plinit în viața lor, dar au dobândit iertare.

Din înălțime caută și vezi și auzi pe Maica Ta care se roagă Ție și izbăvește de foc pe robul tău acesta ca pe desfrânata mai înainte și precum ai mântuit pe tâlharul pe cruce.

Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Domnul

Tâlharul spânzurat oarecând pe cruce cu credință a strigat: „Pomeneste-mă și pe mine”, iar desfrânata a vărsat izvor de lacrimi, dar acesta nu este asemenea cu ei.

Și acum...

În iadul cel mai de jos fiind, ai fost urcat la înălțime prin rugăciuni către dumnezeiescul meu Fiu, dar ia aminte, ca nu cumva să mai cazi în învinuirile cele cumplite de la început, ci umblă în căile pocăinței, ca nu cumva iarăși să fii aruncat în gheenă.

Prosomii. Glasul 1

Ceea ce ești bucuria cetelor cerești

Liman păcătoșilor, bucurie lumii, izbăvirea celor înviforați, Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, strig ție: Primește și rugăciunea mea și cererea, Nepătată, pe care du-le degrab Fiului Tău, ca să mă mântuiască și pe mine, risipitorul.

Pricina a toată bucuria fiind, Preaiubitul meu Fiu, iertare de păcate dăruiește robului Tău, ca să cunoască toți că eu, ca o Maică, am mare îndrăznire către Tine, de a mă ruga Ție, Hristoase al meu, mai presus de toți sfinții Tăi.

Sălașul bucuriei, Maică, plecându-mă la rugăciunea ta, iertare de păcate îi dau orbului acestuia și dezlegare; dar spune-i să înceteze a mai păcătui și a Mă mai întărâta spre mânie, căci prin fire sunt Iubitor de oameni.

Iată, ai primit iertare pentru căderile tale, prin rugăciunile și mijlocirile mele, dar ia aminte restul vieții să-l petreci în chip plăcut Domnului, ca să ai parte în Rai cu cei aleși de slava bucuriei și desfătărilor care nu are sfârșit.

Duminică seară

Canonul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu. Facere a Sfântului Andrei Criteanul

Al cărei acrostih este:

«Primește, Fecioară, pârga plânsurilor mele. Da»

Cântarea 1. Glasul 1

Irmosul:

«Dreapta ta cea purtătoare de biruință, cu dumnezeiască cuviință întru tărie s-a preaslăvit; că aceasta, Nemuritorule, ca o atotputernică, pe potrivnici i-a zdrobit, făcând israelitenilor cale nouă, prin adânc».

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi

Vino, suflete, ca pârga plânsurilor să o aducem astăzi Născătoarei de Dumnezeu, căci ea a izbăvit neamul omenesc din blestemul lui Adam și ne-a dăruit nouă binecuvântarea și bucuria.

Cu curgerile Iordanului, lacrimile mele nu pot cu nici un chip să spele întinăciunea păcatelor mele, ci tu, Fecioară, cu mila ta, curățește-mă.

Slavă...

Pe Hristos, Soarele dreptății cel neapus, născându-L, Fecioară, rogu-mă: Luminează-mi ochii cei întunecați de negura patimilor și de îngroșarea păcatelor.

Și acum...

Poruncile Stăpânului călcându-le, tot chipul răutății am săvârșit, iar acum întorcându-mă, nu trece cu vederea pe robul tău cel nefolositor, Stăpână Marie, ci milostivindu-te, mântuiește-mă.

Cântarea a 3-a

Irmosul:

«Cel Ce singur știi neputința firii omenesti și din milostivire ai îmbrăcat chipul ei, încinge-mă cu putere de sus, ca să strig Ție: Sfântă este Biserica cea însuflețită a slavei Tale celei negrăite, Iubitorule de oameni».

Ca Eva oarecând aflându-mă, șarpele m-a înșelat și prin gustarea din plăcere m-a aruncat afară din Raiul dumnezeieștii cunoștințe; ceea ce ai născut pe Hristos, al doilea Adam, întoarce-mă iarăși la viață, Stăpână.

Vătămându-mă în chip nenorocit cu nebunia lui Cain, Fecioară, precum acela pe frate, mi-am ucis mintea, pizmuind rău urcușul ei, folosindu-mă de sabia iubirii de plăcere, ci tu, ca o iubitoare de oameni, mântuiește-mă.

Slavă...

Se tânguia oarecând Adam cel izgonit din Eden, căruia un heruvim de foc îi tăia calea. Iar eu care am căzut din cunoștința cea dumnezeiască, tânguindu-mă, mă rog ție împreună cu sfinții: Mijlocește, Maica lui Dumnezeu, să fiu izbăvit de patimi.

Și acum...

Cugetarea morții o, nenorocitele suflete, să te călăuzească pururi pe tine în faptele vieții; tânguiește-te și plângi, având pe Fecioara cea preacurată și fără de prihană mijlocitoare către Hristos, Cel Ce S-a născut dintr-însa.

Cântarea a 4-a

Irmosul:

«Ca pe un munte umbrit cu darul cel dumnezeiesc, privindu-te Avacum, cu ochii cei mai înainte văzători, a proorocit pe

Sfântul lui Israel, Care avea să Se nască din tine, spre mântuirea și înnoirea noastră».

O, minunile tale, Stăpână, ceea ce nu știi de nuntă! căci ești mijlocitoarea muritorilor păcătoși către Cel Ce S-a născut din tine, pentru aceea roagă-te ca și pe mine, cel ce am păcătuit mai presus de toți muritorii, să mă împace cu El.

Omoară, Fecioară, cugetul trupului meu și năvălirile patimilor și sfătuirile demonilor fă-le deșarte și călăuzește-mă, ca să umblu pe căile Vieții, ceea ce ai odrăslit tuturor Viața.

Slavă...

Curățește întinăciunile inimii mele, prin lacrimi, prin rugăciunile cuvioșilor îngeri, Curată, și ridică sufletul meu din întuneric și mintea cheam-o din căi lăaturalnice și călăuzește-o pe calea nepătimirii.

Și acum...

Mintea mi-am spurcat prin cugete de rușine și sufletul cu plăceri, întrecându-i pe cei din vremea lui Noe prin străine fapte de rușine, pentru care și strig acum, Născătoare de Dumnezeu, miluiește-mă și mă izbăvește de potopul cel înțelegător.

Cântarea a 5-a

Irmosul:

«Cel Ce ai luminat cu strălucirea venirii Tale, Hristoase, și ai umplut de bucurie cu Crucea Ta marginile lumii, luminează cu lumina dumnezeieștii Tale cunoștințe inimile celor ce Te laudă cu dreaptă credință».

Scoate-mă pe mine din văpaia cea cumplită a gheenei, ceea ce ai născut focul dumnezeirii cel neapropiat, pe Cel Ce S-a făcut ca noi în ipostasul dumnezeu-omenesc, Născătoare de Dumnezeu, Preacurată.

De viitoarea osândă nu mă spăimântează, eu, ticălosul, nici de întunericul cel preadânc, nici de viermele cel neadormit și nici

Cântarea a 8-a

Irmosul:

«În cuptor tinereii lui Israel, ca într-o topitoare... ».

Mort fiind, ticăloase suflete, din cumplită nepăsare ridică-te ca dintr-un somn și agonisește-ți mijlocitoare pe cea singură fără de bărbat, pe Născătoarea de Dumnezeu, ca să te învieze prin chipurile pocăinței și să îți arate căile nepătimirii.

Adoarme dar poftetele cele împătimate și șterge până în sfârșit închipuirile patimilor celor pierzătoare de suflet, Curată, ca să te slăvesc pururi și să te binecuvânteze pe tine, ceea ce ești singură pricină a mântuirii tuturor.

Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Domnul

Tot chipul a toată plăcerea am săvârșit nebunește și toate simțirile mele le-am întinat în chip cu totul de rușine, dar către tine scap, cea neîntinată, Stăpână, apărătoarea tuturor păcătoșilor, izbăvește-mă pe mine de focul și întunericul cel de veci.

Și acum...

Prin curăția lacrimilor mele, Curată, spală rănila sufletului meu, ceea ce ai născut pe Hristos, Cel Ce a vindecat pe cei zece leproși și pe femeia cea cu curgere de sânge, pentru ca și eu să aud doritul glas: „credința ta te-a mântuit, mergi în pace.”

Să lăudăm... Irmosul

«În cuptor tinereii lui Israel, ca într-o topitoare, cu podoaba dreptei credințe mai curat decât aurul au strălucit, grăind: binecuvântați toate lucrurile Domnului pe Domnul și-L preaînălțați întru toți vecii.»

Cântarea a 9-a

Irmosul:

«Închipuirea nașterii tale celei curate a arătat-o rugul cel ce ardea cu foc, dar nu se mistuia. Și acum te rugăm să stingi văpaia

ispitelor cea năpustită asupra noastră, ca neîncetat să te mărim pe tine, Născătoare de Dumnezeu».

Iată, deja de sfârșitul vieții mele vremelnice m-am apropiat, vai mie, și îngreunat de păcate, mă duc să fiu pedepsit pentru nesfârșite veacuri, Fecioară, ceea ce ai născut pe Judecătorul tuturor, pe Acesta, fă-l mie milostiv, Stăpână.

Legile lui Dumnezeu le-am călcat și legii păcatului am supus sufletul meu și legii minții nu m-am plecat, eu, nenorocitul; ceea ce ai covârșit legile firii prin preacurată nașterea ta, supune legile trupului meu.

Slavă...

Ridică greaua povară a păcatelor mele, Născătoare de Dumnezeu, Preanevinovată, și învrednicește-mă, Curată, să port jugul cel ușor al Fiului și Dumnezeului tău și să străbat calea vieții care duce la odihna cea de sus.

Și acum...

Ca să arăți adâncul cel nesfârșit al îndurărilor tale și al bunătății și milei Fiului tău, Prealăudată, dăruiește-mi iertare și mie celui care mai presus de toți am păcătuit și sălaș în grădina raiului îmi dăruiește.

Prosomii. Glasul 1.

Prealăudaților mucenici.

Bucură-te, palat însuflețit, preacurat și purtător de lumină, Prealăudată; bucură-te, cea fără de bărbat; bucură-te, dumnezeiesc acoperământ; bucură-te, zid nebiruit; bucură-te, ceea ce în chip de negrăit ai născut pe Dumnezeu; bucură-te, îndreptarea lui Adam și izbăvirea Evei; bucură-te, puterea tuturor credincioșilor.

Bucură-te, tron de foc al lui Dumnezeu, trandafirul cel nevestejit; bucură-te, ceea ce singură ai odrăslit crinul cel cu bună-mireasmă; bucură-te, Preasfântă, prin care suntem izbăviți de blestemul de la început; bucură-te, Stăpână preaminunată, bucuria lumii; bucură-te, lauda tuturor ortodocșilor.

Luni seara

Canonul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Facere a Sfântului Iosif Imnograful

Cântarea 1. Glasul 1

Irmosul:

«Hristos se naște, slăviți-L! Hristos din ceruri, întâmpinați-L!
Hristos pe pământ, înălțați-vă! Cântați Domnului tot pământul
și cu bucurie, popoare, lăudați-L, că S-a preaslăvit».

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi

Creștinilor scăpare, celor căzuți îndreptare tu ești, Preacura-
tă, jertfelnic de împăcare pentru cei căzuți; izbăvește-mă pe mine
de înfricoșătoarea judecată și de focul cel nestins, dăruindu-mi
viața cea veșnică.

În deznădăjduire pururea zac, cugetând la mulțimea căderilor
mele și la hotărârea dreptului Judecător; Stăpână de Dumnezeu
Născătoare, fii mie dumnezeiască mijlocitoare, împăcându-L pe
El pentru mare mila Ta!

Slavă...

Fecioară singură vrednică de laudă, Fecioară care ai întrupat
pe Dumnezeu, care ai dăruit tuturor viața veșnică, luminează-mă
cu lumina pocăinței, risipind întunericul căderilor mele.

Și acum...

Iată, către tine acum scap, acoperământul și dumnezeiescul
meu sprijin; deschide-mi mie izvoarele harului tău, nu te mânâia

pe mine, nu mă trece cu vederea, nici nu mă lepăda pe mine, cel pierdut.

Cântarea a 3-a

Irmosul:

«Fiului, Celui născut fără stricăciune din Tatăl mai înainte de veci, și mai pe urmă din Fecioară întrupat, fără sămânță, lui Hristos-Dumnezeu să-I strigăm: Cel ce ai înălțat fruntea noastră, Sfânt ești Doamne».

Toți prorocii pe tine, Maica lui Dumnezeu, mai dinainte te-au propovăduit prin taine străine, a căror plinire limpede văzând-o, credem și cerem să dobândim prin tine dumnezeiasca bucurie.

Mai cuprinzătoare decât cerurile fiind văzută, ai cuprins pe Dumnezeul tuturor și în brațele tale ai ținut pe Cel ce ține toate, Preacurată; pentru aceea mă rog ție, pe mine, cel ținut de înfricoșătoare patimi, degrab mă slobozește.

Slavă...

Tu, Fecioară, celor aflați în nevoi și în necazuri le ești apărătoare tare, celor în furtuna vieții le ești bună cârmuitoare; de aceea, rugându-mă, strig ție: Dăruiește robului tău ajutorul tău, Fecioară preacurată.

Și acum...

Stăpâna lumii, mântuirea credincioșilor și apărarea, primind lacrimile mele și suspinurile cele din adâncul inimii trimise către tine, Preacurată, izbăvește-mă pe mine de multe căderi și de necazuri.

Cântarea a 4-a

Irmosul:

«Toiag din rădăcina lui Iesei, și floare dintr-însul, Hristoase, din Fecioara ai odrăslit, Cel lăudat din muntele cel cu umbra deasă. Venit-ai întrupându-Te din cea neispită de bărbat, Cel fără de trup și Dumnezeu. Slavă puterii Tale, Doamne!».

Pe tine singură, după Dumnezeu, noi, credincioșii, te avem neînfrentată nădejde și apărare, prin mijlocirile tale, izbăvește-ne pe noi de vrăjmașii noștri cei văzuți și nevăzuți, de toată vătămarea și de ispitele cele de multe feluri, ca pe tine fără de încetare să te slăvim.

De închipuirile cele materialnice, Curată, curățindu-mi mintea, arată-mă plin de dumnezeiasca iubire, pururea cele dumnezeiești să cuget, cele dumnezeiești să grăiesc și cu osârdie cele dumnezeiești să făptuiesc, ca să scap de înfricoșata, veșnica osândă.

Slavă...

Altă apărătoare și ajutătoare și zid nebiruit n-am dobândit pe pământ afară numai pe tine singură, Curată, fără de prihană Născătoare de Dumnezeu: căci tu ești nădejdea, mântuirea, acoperământul și ajutorul meu și iertarea păcatelor.

Și acum...

Surpă îndrăznirea cea rea a vrăjmașului și uneltirile lui cele aduse împotriva mea; îmbracă-mă cu puterea ta, Preanevinovată, păzindu-mă pururea nerănit, teafăr și nevătămat pe mine, cel ce te cinstesc pe tine cu adevărat.

Cântarea a 5-a

Irmosul:

«Dumnezeu fiind al păcii, Tată al îndurărilor, pe îngerul sfatului Tău celui mare, dăruindu-ne pace, L-ai trimis nouă; deci, fiind povățuiți la lumina cunoștinței de Dumnezeu, dis-de-dimineata venind, Te slăvim pe Tine, Iubitorule de oameni».

Îndreptarea tuturor celor căzuți tu ești, grabnică cercetare celor bolnavi, pentru aceea pe mine, cel căzut cumplit în păcate și bolnav cu sufletul, vindecă-mă și mă mântuiește îndreptându-mă, Fecioară, cu atotputernică mâna ta, Stăpână.

Drept arme mântuitoare, te rog pe tine, Fecioară, din înălțimi grabnic îmi dăruiește: dumnezeiasca ta apărare, acoperământul și puterea ta, cu care, biruind lucrătura începătorului răutății, să

fiu învrednicit de dumnezeiasca mântuire, de Dumnezeu fericită Fecioară.

Slavă...

Palat dumnezeiesc al Cuvântului, Preacurată, pe mine, care sunt atelier al duhurilor răutății prin fapte de rușine și care împlinesc în chip fără de minte voia lor, prin pocăință arată-mă sălaș al lui Dumnezeu.

Și acum...

În ceasul cel de pe urmă al ieșirii mele și al despărțirii sufletului de trup arată-te mie ajutor și sprijin, alungând de la mine pe vrăjmașii mei cei nevăzuți care mă atacă și du-mă la Dumnezeu.

Cântarea a 6-a

Irmosul:

«Din pânțele pe Iona, ca pe un prunc, l-a lepădat fiara mării, precum l-a primit, iar Cuvântul, în Fecioară sălășluindu-Se și trup luând, a ieșit, lăsând-o nestricată. Că Cel ce n-a primit stricăciune, pe ceea ce L-a născut o a păzit nevătămată».

Ușă dumnezeiască, rază și izvor al luminii veșnice te-ai făcut căci plinătatea Dumnezeirii întreagă s-a sălășluit în chip de negrăit în pânțelele tău, Preanevinovată, a căreia energie firească și strălucire o dai în dar celor ce au nevoie.

Odată cu tine, Fecioară, moartea s-a oprit, căci ai născut pe Hristos-Viața Care dăruiește celor ce cred curat în El nemuritoarea și dumnezeiasca mântuire; pe Acesta roagă-L, Preasfântă, să izbăvească de păcate pe robii tăi.

Slavă...

Te-ai făcut vas al mirului celui înțeleghător care a înmiresmat tot pământul cu buna mireasmă a dumnezeirii, Preasfântă Mireasă a lui Dumnezeu; pentru aceea, cu buna mireasmă a rugăciunii tale alungă din sufletul meu toată urâciunea căderilor mele.